

María Carro Pitarch¹

Reforma i revisió de la Carta de les Nacions Unides

I. Procediments formals per a la modificació de la Carta

La reforma i la revisió són els dos procediments formals previstos en el Capítol XVIII de la Carta, titulat “Reformes”. Al costat d'ells, existeix la possibilitat de modificar algunes disposicions de la Carta per procediments informals que veurem a continuació.

La reforma de la Carta està regulada en el seu article 108. El procediment de reforma requereix del compliment de tres requisits:

- Primer, que els Membres de l'ONU manifesten el seu consentiment a favor del text de la reforma en dos moments diferents: quan l'adopció de la reforma proposada es vote en l'Assemblea General i, posteriorment, en ratificar-la de conformitat amb els seus respectius procediments constitucionals.
- Segon, que hi haja una majoria de dos terços a favor de la reforma en els dos moments.

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons](#)
[Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](#).

¹Personal Investigador en Formació (ACIF 2021) i Professora d'Institucions jurídiques de la Unió Europea. Universitat de València (Espanya). EU Jean Monnet Holder (Project ENVEU). Cofinançat per la Unió Europea. Les opinions i punts de vista expressats només comprometen al seu(s) autor(és) i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea o els de l'Agència Executiva Europea d'Educació i Cultura (EACEA). Ni la Unió Europea ni la EACEA poden ser considerats responsables d'ells.

- Tercer, que entre els Estats que ratifiquen la reforma es troben els cinc membres permanents del Consell de Seguretat. Aquest requisit atorga a qualsevol d'ells un dret de veto davant qualsevol proposta de reforma.

Si es compleixen els tres requisits, la conseqüència és que la reforma entrarà en vigor per a tots els Membres de l'ONU, inclosos aquells que s'hagueren abstingut o votat en contra.

Al llarg de la història, la Carta s'ha reformat mitjançant aquest procediment en tres ocasions per a reformes de gran importància menor, com són augmentar el nombre de membres del Consell de Seguretat i del ECOSOC, així com el nombre de vots necessaris per a l'adopció d'acords en aquests dos òrgans.

La Conferència General de Revisió és el segon procediment formal per a modificar la Carta. Es troba regulat en l'article 109 de la Carta.

Consisteix en la participació de tots els Membres de l'ONU en aquesta Conferència amb un vot per Estat. La Conferència s'ha de convocar pel vot de les dues terceres parts dels Membres de l'Assemblea General i pel vot de qualsevol nou Membre del Consell de Seguretat.

La Conferència pot recomanar l'adopció de modificacions de la Carta mitjançant el vot de dos terços dels Estats participants en la Convocatòria.

Aquestes modificacions entraran en vigor si són ratificades per dos terços dels Membres de l'ONU, inclòs tot el Consell de Seguretat, la qual cosa els concedeix dret de veto.

En el paràgraf tercer de l'article 109 es contempla la celebració de la Conferència abans de la desena reunió anual de l'Assemblea General després d'entrar en vigor la Carta. No obstant això, mai hi ha hagut consens per a convocar la Conferència.

II. Procediments informals per a la modificació de la Carta

Excepcionalment, la pràctica ha demostrat que la Carta es pot modificar per procediments informals, diferents dels comentats en la diapositiva anterior i previstos en la Carta.

D'una banda, han de considerar-se caducades, per obsoletes, les disposicions referides en els articles cinquanta-tres, setanta-set i cent set als “Estats enemics”, entesos aquests com “tot Estat que durant la segona guerra mundial haja sigut enemic de qualsevol dels signataris d'aquesta Carta”. Des de l'admissió per part de l'Assemblea General a Itàlia, Japon, la República Federal d'Alemanya i la República Democràtica d'Alemanya, en mil nou-cents cinquanta-cinc, mil nou-cents cinquanta-

sis, i mil nou-cents setanta-tres, respectivament, suposen que se'ls considere, des de llavors “Estats amants de la pau” conforme a l'article quart de la Carta.

D'altra banda, l'Opinió consultiva de la Cort Internacional de Justícia de vint-i-un de juny de mil nou-cents setanta-un va acceptar que una norma consuetudinària internacional posterior a l'adopció de la Carta pot modificar, en concret, el seu article vint-i-set, apartat tercer. No obstant això, considera aquest procediment excepcional i exigeix la concurrència de tres requisits: (i) que el costum siga el resultat d'una pràctica “constant i uniforme”; (ii) que haja sigut “generalment acceptada” pels membres de l'ONU; i (iii) que constituísca la prova d'una pràctica general d'aqueixa Organització”.

Aquests requisits jurisprudencials mostren el caràcter excepcional de les modificacions mitjançant procediments informals. Es considera que aquests requisits es compleixen respecte de la possibilitat que l'Assemblea General el Consell de Seguretat adopten resolucions per consens, en lloc de per votació majoritària.

No obstant això, no es pot considerar que la Resolució 377 (V) adoptada per l'Assemblea General en mil nou-cents cinquanta siga un procediment informal que haja modificat el text de la Carta.

Aquesta Resolució es va adoptar com a resposta a l'exercici sistemàtic de veto de la Unió Soviètica en el Consell de Seguretat. L'Assemblea General la va adoptar autoconcedint-se la potestat de recomanar als Membres de l'ONU mesures col·lectives que no implicaren l'ús de la força armada en casos d'amenaques a la pau i, si fora necessari, mesures que sí que l'implicaren en els casos de trencaments de la pau o actes d'agressió per a aquelles ocasions en què la falta d'unanimitat dels Membres permanents del Consell de Seguretat impedira al mateix complir les seues responsabilitats.

**Cofinanciado por
la Unión Europea**

ENVEU
Jean Monnet Module

Project No. 101085459